

Pietro Archiati

Zrodenie náboženstva

Na ceste do svojho nového domova došiel človek po čase až k tomu, že opustenú božskú vlasť veľmi silne postrádal, práve preto, že požehnanie svojbytnosti mohol spočiatku prežívať len veľmi slabo. Dosiahla momentu, kedy túžba po vnútornej svojbytnosti vážila v duši človeka oveľa menej ako bolestný pocit odcudzenia sa voči božstvu. Náboženstvo tak vzniklo ako výraz túžby po opätovnom spojení s božstvom. Tak sa zrodilo "náboženstvo". Mohlo vzniknúť až v dobe, kedy už človek nedokázal bezprostredne prežívať božstvo, duchovný svet, a zatúžil po návrate.

Platón rozpráva o "Poseidonovom ostrove", ktorý sa vraj v dávnych dobách rozkladal v Atlantickom oceáne. Odtiaľ vzišli všetky kultúry ľudstva a následne aj ich náboženstvo. Rudolf Steiner potvrdzuje Platónov výrok a vtedajšiu dobu nazýva atlantskou, našu epochu, ktorá po nej nasledovala, potom poatlantskú.

Grécka mytológia je plná héroov, ktorí boli údajne napoly bohmi a napoly ľuďmi. Čo to znamená byť napoly bohom a napoly človekom? Predsa zjavne to, že takýto človek sa ešte napoly cítil doma v božsky-duchovnom svete a doteraz sotva žil na Zemi. Postupom času bola božská stránka pociťovaná stále slabšie a do popredia sa čoraz viac tlačila tá ľudská, až príliš ľudská.

Na Atlantíde z tohto pohľadu ešte nemohlo existovať náboženstvo ako také, pretože ako "polobohovia" mali ľudia k božstvu doteraz príliš blízko, než aby pre nich mohlo mať zmysel hľadanie opätovného spojenia s Bohom. Náboženstvo je teda zvláštnym "poatlantským fenoménom". Začína v čase, keď došlo k "potope sveta geologicky povedané po poslednej dobe ľadovej, asi pred desiatimi tisícmi rokmi.

Ako došlo k potope sveta, o ktorej prináša správu mnoho mýtov a legiend a ktorá je ešte dnes považovaná za obraz pustošivých záplav? V čase života na Atlantíde obsahoval vzduch oveľa viac vody ako dnes. Tiež severská mytológia hovorí o Nifheime, domovine plnej hmly. A Nibelungovia nadväzujú na tú istú tradíciu - Goethe ešte vo Faustovi píše: ". . . ty, zrodený z hmly ". To, čo býva nazývané potopou sveta, nastalo tak, že atmosféra Zeme bola viac a viac zbavovaná svojej vodnatej časti. To spôsobilo obrovské, dlho trvajúce prietrže mračien. Nesmierne hĺby vody zaplavili celé oblasti, takmer všetky kraje, ktoré vtedy boli obývané.

Biblia spája potopu s iným javom, ktorý do tej doby neexistoval - s dúhou, s javom, ktorý umožnilo až oddelenie vzduchu a vody. Jahve teraz mohol Noemovi prisľúbiť, že takáto katastrofálna potopa už nikdy nenastane - jednoducho preto, že obsah vody vo vzduchu už na to bol príliš malý. To tiež vysvetľuje, prečo mohol Jahve dobrému Noemovi slávnostne oznámiť, že v dúhe môže vidieť znamenie mieru - mieru, ktorý bol natrvalo uzavretý medzi Bohom a človekom. A dodnes predstavuje dúha symbol harmónie medzi nebom a zemou, medzi človekom a Bohom.

A nová atmosféra zbavená vody umožnila ešte jeden jav. Je ním ostro kontúrované zmyslové vnímanie, ktoré je dnes pre ľudí samozrejme. Pred potopou ešte úplne nebolo možné, všetky veci sa javili ako oboťkané hustou hmlou. Človek doteraz nemohol vonkajšie predmety navzájom rozlišovať v ostro sa rysujúcich obrysoch.

S nástupom jasne kontúrovaného vnímania mohli ľudia prežívať aj sami seba vo svojich fyzických telách, mohli sa prvýkrát pociťovať ako vzájomne oddelení. V skorších dobách videl človek všetky veci, ako aj ľudí akoby navzájom splývajúcich.

To, čo nazývame "fyzickým telom" takmer nevnímal - zato vnímal veľmi zreteľne takzvanú "auru" - nadzmyslové životné a duševné sily rastlín, zvierat a ľudí. A čo sa týka tejto "aury" - Rudolf Steiner hovorí o éterickom a astrálnom tele - ľudia ešte ani dnes nie sú od seba oddelení: splývajú spolu tak ako predtým. Možno nie je vôbec na škodu, že o tom nič nevieme!

Vďaka skutočnosti, že človek dokázal svoje zmysly čím ďalej lepšie používať, sa začal viac a viac prežívať ako obyvateľ Zeme. To vysvetľuje spomínanú skutočnosť, že práve v tejto "poatlantskej" dobe, respektíve dobe po potope sveta pociťoval človek stále hlbšiu túžbu po stratenom raji, hlboké nutkanie k diaľavámnebies. A tak vzniklo náboženstvo s jeho rozprávaním a obradmi - ako útecha pre Bohom opusteného človeka. Začalo hľadanie cesty, po ktorej sa človek môže vrátiť do svojej božskej pravlasti.

Pri hľadaní tejto cesty prechádzalo ľudstvo rôznymi vývojovými stupňami náboženstva, ktoré sa uskutočňovalo v rôznych národoch poatlantskej doby. Po potope nasledovali pred súčasnou kultúrou tieto kultúry:

- indická,
- perzská,
- egyptsko-chaldejská a
- grécko-rímska.

V týchto od základu sa od seba líšiacich kultúrach bola každému národu daná možnosť, aby sa po svojom vydal hľadať stratený raj.